

Lapsen varhaiskasvatuksen aloitus (henkilöstölomake)

Työkalulla arvioidaan seuraavan laatutavoitteen toteutumista:

Henkilöstö suunnittelee ja toteuttaa yhdessä lasten huoltajien kanssa toimivia, lasten turvallisuuden tunnetta ja oppimista tukevia käytäntöjä, kun lapsi siirtyy kotihoidosta varhaiskasvatukseen.

Tällä arviointityökalulla varhaiskasvatuksen henkilöstö voi arvioida siirtymiin liittyviä toimintakäytäntöjä lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa. Työkalu sisältää yhden henkilöstölomakkeen varhaiskasvatuksen lapsiryhmän henkilöstölle ja yhden asiantuntijalomakkeen organisaation johdolle, asiantuntijoille ja päiväkodin johtajille.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) mukaan varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa korostuu yhteistyö huoltajan kanssa sekä tiedon jakaminen. Yhteistyön tavoitteena on huoltajien ja henkilöstön yhteinen sitoutuminen lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Luottamuksen rakentaminen sekä tasa-arvoinen vuorovaikutus ja keskinäinen kunnioitus tukevat kasvatusyhteistyötä.

Työkalun avulla varhaiskasvatuksen henkilöstö voi arvioida varhaiskasvatuksen aloitusvaiheen suunnittelua ja toteuttamista sekä huoltajien osallisuuden mahdollistamista varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa. Väittämien avulla arvioidaan myös lapsen tutustumista varhaiskasvatukseen sekä aloitusta tukevaa keskustelua, joka käydään huoltajien ja henkilöstön kesken. Lisäksi arvioinnin kohteena on lasten ja henkilöstön välinen vuorovaikutus lapsen aloittaessa ryhmässä. Asiantuntijalomakkeella arvioidaan lapsen varhaiskasvatuksen aloitusta tukevia rakenteita.

Esimerkkejä väittämistä:

- Lasten aloitusta ryhmässämme tuetaan riittävästi resursseilla.
- Keskustelemme huoltajien kanssa aloitusta koskevista käytännöistä ja heidän tarpeensa huomioidaan osana ryhmän toimintaa.
- Aloitusvaiheessa on varattu aikaa henkilöstön ja huoltajien väliselle tutustumiselle sekä luottamuksen rakentumiselle.
- Aloitusvaiheen keskustelussa kuullaan huoltajien toiveita ja odotuksia varhaiskasvatuksen aloituksesta.
- Lapsen erokokemukseen liittyviä ikävän ja ahdistuksen tunteita helpotetaan lohduttamisen, keskustelun ja tuttuun asioiden avulla.

Työkaluun liittyviä pohdintakysymyksiä:

- Millaisin keinoin voimme helpottaa lapsen eroahdistusta ja ikävää varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa?
- Millä tavalla huoltajat voivat vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen aloitukseen sekä käytäntöihin, jotka sujuvoittavat aloittamista? Miten olemme viestineet näistä tavoista huoltajille?
- Miten varmistamme, että kaikilla huoltajilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua aloitusvaiheen keskusteluihin ja tutustumiseen? Miten esimerkiksi huomioimme eri kieli- ja kulttuuritaustaiset perheet?
- Miten yhteisesti sovituissa aloituskäytännöissä on otettu huomioon tilanne, jossa on useita aloittajia yhtä aikaa? Miten lasten yksilölliset ominaisuudet huomioidaan näissäkin tilanteissa?

Työkalun laatimiseen on osallistunut Jyväskylän yliopiston tutkijat Niina Rutanen, Kaisa Harju, Yaiza Lucas Revilla, Raija Raittila ja Mari Vuorisalo.